



Til Trafikverket

Innspill til Nationell plan för transportinfrastruktur 2026–2037 fra Jernbaneforum Kongsvingerbanen

Det vises til brev datert 30/9-25 angående høring på Nationell plan för transportinfrastruktur 2026–2037. Her følger et høringssvar fra Jernbaneforum Kongsvingerbanen, vedtatt i forumets møte 10/11-25.

Jernbaneforum Kongsvingerbanen

Jernbaneforum Kongsvingerbanen er en sammenslutning av kommunene Lillestrøm, Nes, Sør-Odal, Kongsvinger og Eidskog, fylkeskommunene Akershus og Innlandet, samt NHO Innlandet. Forumet skal bidra til en rask utvikling av Kongsvingerbanen for å sikre et attraktivt og konkurransedyktig togtilbud. Forumet skal påvirke og styrke rammevilkårene for Kongsvingerbanen slik at etterspørselen etter lokal, regional og grenseoverskridende person- og godstransport dekkes.

Kongsvingerbanen er av nasjonal interesse for gods mellom Østlandet og Nord-Norge via Sverige og internasjonal interesse for gods- og persontrafikk over grensen. Jernbaneforum Kongsvingerbanen er opptatt av å styrke Kongsvingerbanens regionale, nasjonale og internasjonale betydning fordi banen

- tilrettelegger for en funksjonell bo- og arbeidsmarkedsregion i og rundt Oslo
- bidrar til målet om nullvekst i personbiltrafikk og godsoverføringsmål
- må møte forventet vekst på 50 % i rushtiden innen 2030
- videreutvikler effektiv grensekryssende togtransport mellom Oslo og Stockholm
- frakter grensekryssende godstransport (8000 godstog per år på banen)
- sikrer robuste beredskapslinjer og bidrar til økt redundans mellom Sverige og Norge

150 år med forbindelser: Kongsvingerbanen og Värmlandsbanan som bro mellom folk, forsvar og handel

I over 150 år har det gått tog mellom Oslo og Stockholm via Kongsvinger. Värmlandsbanan møter Kongsvingerbanen/Grensebanen på Morokulien, og er en viktig grensekryssende bane for både person- og godstransport, samt for beredskap og totalforsvaret i NATOs øst-vest akse. Värmlandsbanan er en del av banestrekningen Oslo – Stockholm og har betydning både for det lokale arbeidsmarkedet i grenseområdet, samt på hele strekningen for å nå klimamål i konkurransen mot fly.

For godstransport på bane er strekningen mellom Oslo og Stockholm over Kongsvinger, Morokulien og Karlstad (Kongsvingerbanen og Värmlandsbanan) særdeles viktig. Målt i mengde er grenseovergangen den største for gods på bane ut fra Norge. Korridoren har betydelig næringsnytte i tillegg til transportnytte, som eksporten av råvarer og bearbeidede råvarer på bane til utenlandske

foredlingssentra. Det er blant annet svært mye tømmer som transporteres fra Norge til tømmerforedlingsbedrifter i Sverige.

For beredskap, militær støtte og forsyningssikkerhet er Kongsvingerbanen og Värmlandsbanan en del av en strategisk transportakse¹ som er viktig for både militær mobilitet og nasjonal beredskap, spesielt i lys av NATOs utvidelse med Sverige og Finland. Korridoren er en sentral beredskapslinje mellom Oslofjorden og Østersjøen. En eventuell konflikt i Baltikum eller Nordområdene vil kreve rask forflytning av allierte styrker og materiell mellom Norge og Sverige, i øst-vest og nord-sør akse.

Korridoren går gjennom tett befolkede områder med stor industriell kapasitet, noe som muliggjør effektiv transport av sivile forsyninger i tillegg til militært utstyr. Fra før arbeider Kongsvingerregionen og Värmlandsregionen tett om industrielt samarbeid og kompetanseheving.

I tillegg til sin militære rolle kan Kongsvingerbanen og Värmlandsbanan brukes til evakuering av sivile og transport av livsnødvendige forsyninger som mat og medisiner. Korridoren er viktig for transport av drivstoff, ammunisjon og tungt materiell, og kan sikre kontinuerlig forsyningsflyt ved etablering av beredskapslagre i områdene langs linjen. Fra før er Kongsvingerbanen og Värmlandsbanan av betydning for forsyningssikkerheten i det nordligste Norge. Korridoren Oslo- Narvik, gjennom Sverige, har 82 %² markedsandel for kombinerte transporter til Nord-Norge.

Behov for satsning på grenseoverskridende kapasitet og redundans

I Nationell plan för transportinfrastrukturen 2026–2037 savner Jernbaneforum Kongsvingerbanen en helhetlig satsning på de lange transportkorridorene øst-vest. Meldingen er for uforpliktende på utviklingen av grensekryssende jernbane mellom Oslo og Stockholm. Korridoren er del av EUs kjernekorridornettverk TEN-T krav og ScanMed korridoren, og har dermed internasjonale kapasitetskrav knyttet til seg, samt forventninger om prioritet.

Nationell plan för transportinfrastruktur 2026–2037 identifiserer kapasitetsmangler på Värmlandsbanan som en betydelig utfordring for fremtidig trafikkutvikling. Kapasitetsproblemer fører til forsinkelser, lav punktlighet og redusert konkurransekraft for jernbanen. På kort sikt er det helt avgjørende å utvikle Värmlandsbanan frem mot 2030, og Jernbaneforum Kongsvingerbanen oppfordrer svenske og norske myndigheter til å prioritere tiltak som sikrer kapasitetsøkning på eksisterende banestrekninger. Opprusting av eksisterende baner vil være viktig uavhengig av om det fra flere hold jobbes med en ny forbindelse mellom Oslo og Stockholm.

Bane NOR bygger nå ut Kongsvingerbanen med økt kryssningsspor kapasitet, og vi vil understreke at det er viktig at utbygging av møtespor på Värmlandsbanan (Kil–Charlottenberg) prioriteres innen 2030.

Jernbaneforum Kongsvingerbanen er fornøyd med at Nationell plan för transportinfrastruktur 2026–2037 foreslår nye investeringer som skal øke kapasiteten på Värmlandsbanan. Møtespor på strekningen Kil–Charlottenberg er en begynnelse for å sikre 740 meter lange godstog og en forsterking av koblingen mellom Värmlandsbanan og det øvrige jernbanenettet. Jernbaneforum Kongsvingerbanen anbefaler

¹ [Jernbanens rolle i nasjonal beredskap](#)

² Jernbanedirektoratets årsrapport for 2023 [Årsrapport 2023](#)

sterkt at konklusjonene fra Trafikverkets rapport «Fördjupad utredning Värmlandsbanan dubbelspår Kristinehamn-riksgränsen følges opp. Del av bristen Stockholm-riksgränsen-Oslo³» bør prioriteres for videre planlegging, og bør sees i sammenheng med KVV Kongsvingerbanen⁴.

Jernbaneforum Kongsvingerbanen oppfordrer til å planlegge for økt redundans og resilience i våre felles grensepassasjer, samt se på muligheter for å koble viktige havner og terminaler i Sverige og Norge via blant annet helhetlige nettverk som f.eks. Railport Scandinavia⁵.

Jernbaneforum Kongsvingerbanen ønsker derfor at norske og svenske myndigheter prioriterer ressurser til å utvikle en helhetlig plan for hvordan transportsystemet på bane mellom Norge og Sverige skal ivareta behovene for:

- å styrke samferdsels- og næringsutvikling på tvers av landegrensene
- økt konkurransekraft for gods over lange avstander
- å sikre robuste transportsystemer jfr. NATO's 7 krav til medlemslandene
- å redusere utslipp av klimagasser på en moderne og konkurransedyktig måte
- å sikre at mer gods overføres fra veg til bane, og bidrar til økt trafiksikkerhet og mindre press på veiene

God kapasitet på Värmlandsbanan er av avgjørende betydning for at landene skal lykkes med å tilrettelegge for et robust, redundant og konkurransedyktig transportsystem.

Med hilsen

Kamilla Thue

Ordfører i Eidskog kommune

Leder av Jernbaneforum Kongsvingerbanen

³ [Värmlandsbanan, utredning](#)

⁴ [KVV Kongsvingerbanen - Jernbanedirektoratet](#)

⁵ [Railport Scandinavia](#)